

ปัจจัยที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กัลยกร สังขชาติ

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

Email: kinglovedog@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ศึกษาระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรม เปรียบเทียบจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยด้านการglomเกลตาทางการเมือง และวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความตื่นตัวดังกล่าว โดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มุ่งเน้น นักศึกษาวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ สาขาวิชารัฐศาสตร์ จำนวน 181 คน รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และสมการการถดถอยของพหุคูณ พบว่า 1) นักศึกษามีระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า สาขาวิชามีความความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยแตกต่างกัน ส่วนเพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับชั้นปี มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน 3) ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยพหุคูณชี้ว่าปัจจัยการglomเกลตาทางการเมือง ด้านสถาบันครอบครัว ด้านสถาบันการศึกษา และด้านกลุ่มเพื่อน มีผลต่อความผูกพันองค์การ คิดเป็นร้อยละ 35.3

คำสำคัญ: ความตื่นตัว, วัฒนธรรม, ประชาธิปไตย, รัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Factors contributing to Democratic Culture Alertness: A Case Study of Suan Sunandha Rajabhat University (Bachelor Degree Students)

Kanyakorn Sangkhachat

Faculty of Public Administrator, (National Institute of Development Administration)

Email: kinglovedog@gmail.com

Abstract

The objectives of the research were: 1) to study the level of attentiveness in democratic culture; 2) to compare the level of attentiveness in democratic culture based upon personal factors and political socialisation; and 3) to study factors contributing to the attentiveness in democratic culture. The samples were 181 bachelor students studying Political Science at the College of Innovation and Management, Suan Sunandha Rajabhat University. The research used surveys for data collection. Statistical analysis was done using frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, One-way ANOVA and Multiple Regression Analysis. The research found; 1) the students' level of attentiveness to democratic culture is at the highest; 2) hypothesis testing found student's major is a factor contributed to difference in democratic culture attentiveness while gender, age, religion and college year do not contributed to difference in democratic culture attentiveness; and 3) Multiple Regression Analysis shown political socialisation, family institution, educational institution, and peer factors have effect on employee engagement at 35.3 percent.

Keywords: Attentiveness, Culture, Democracy, Political Science, Suan Sunandha Rajabhat University

บทนำ

หลักการเปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475สู่การปกครองตามแนวทางประชาธิปไตย ซึ่งให้ความสำคัญกับประชาชน โดยถือว่าประชาชนคือเจ้าของอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ ประชาชนทุกคนมีสิทธิเสรีภาพอย่างเท่าเทียม ภายใต้กฎหมายเดียวกัน โดยยึดเสียงข้างมากเป็นเกณฑ์ ในการตัดสินใจ แต่ก็มิได้ละเลยเสียงข้างน้อย (ธนาภรณ์ โจ้วเจริญ, 2560) ซึ่งลักษณะดังกล่าว สวนทางกับวัฒนธรรมไทยที่มีมาอย่างยาวนาน โดยในสังคมที่นำวัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตยมาปรับใช้นั้น สิ่งแรกที่ต้องให้ความสำคัญคือ การทำให้วัฒนธรรมการเมืองแบบประชาธิปไตย ซึมลึกลงไปยังจิตสำนึกของสมาชิกในสังคม อาจกระทำได้โดยผ่านกระบวนการกล่อมเกลางานสังคม เพื่อให้สมาชิกในสังคมตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดความตื่นตัว และทำให้สมาชิกในสังคมต้องการเข้ามามีส่วนร่วมทาง การเมืองในด้านต่าง ๆ ซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นสิ่งสำคัญในวัฒนธรรมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (Huntington, 1991)

ความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยในประเทศไทย เห็นได้ชัดจากเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีต อาทิเช่น การต่อสู้ของขบวนการนักเรียนนักศึกษา ที่เรียกร้องประชาธิปไตยคืนกลับมาจากการปกครองแบบเผด็จการของรัฐบาลในขณะนั้น ขบวนการต่อสู้ของนักเรียนนักศึกษาเป็นภาพสะท้อนให้เห็นถึงการตื่นตัวของคนรุ่นใหม่ที่ทำให้ความสนใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยภาคส่วนที่แสดงออกได้อย่างชัดเจนในขณะนั้นคือ ภาคส่วนของของนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย ที่มีการเรียน การสอนที่ปลูกฝังค่านิยม ความเชื่อ ที่มีต่อวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ดังนั้น เมื่อเห็นว่า สิ่งที่เป็นอยู่ในขณะนั้นกำลังดำเนินไปในทิศทางตรงกันข้ามกับสิ่งที่ควรจะเป็น จึงนำมาสู่ขบวนการเรียกร้องให้เกิดความชอบธรรมในสังคมประชาธิปไตย โดยคนรุ่นใหม่และกลายเป็นเรื่องราวในอดีตที่ยังคงอยู่ในความทรงจำของคนในปัจจุบันและเหตุการณ์ดังกล่าว ยังถือว่าเป็นสัญญาณที่ดีที่สามารถสะท้อนให้เห็นว่า คนไทยเปิดรับวัฒนธรรมประชาธิปไตย

จากเหตุการณ์ที่ผ่านมาในอดีตจนถึงปัจจุบัน เห็นได้ว่าสมาชิกในสังคมหันมาตื่นตัวกับวัฒนธรรมประชาธิปไตยมากขึ้น เช่น การเข้ามามีส่วนร่วมในเลือกตั้ง ไม่ว่าจะเป็นในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ ซึ่งถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สมาชิกในสังคมทุกคนพึงมีรวมไปถึงสมาชิกในสังคมกล้าที่จะแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากขึ้น อาจจะมีความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกัน หรือสวนทางกันขึ้นอยู่กับปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ประกอบด้วยสถาบันครอบครัว ซึ่งถือเป็นสถาบันแรกที่สามารถหล่อหลอมให้บุคคล เกิดอุปนิสัย ความเชื่อ หรือแนวคิดในสิ่งต่าง ๆ ที่สามารถมีผลต่อไปได้ในอนาคต โดยผ่านการอบรมสั่งสอนมาจากพ่อ แม่ หรือเครือญาติ ต่อมาเมื่อสมาชิกในสังคมเข้าสู่วัยที่ต้องเข้ารับการศึกษาศาสนา สถาบันการศึกษาที่สามารถปลูกฝังความรู้ เปิดโลกทัศน์ในอีกมุมมองหนึ่งให้กับบุคคล โดยจะเห็นได้ชัดว่า หากบุคคลที่มีการศึกษาสูงขึ้น การตื่นตัวหรือความตระหนักในด้านใดด้านหนึ่ง จะสูงขึ้นตามไปด้วย หรือแม้แต่ในกลุ่มเพื่อนก็ส่งผลต่อความตื่นตัวเช่นเดียวกัน หากเราอยู่ในสังคมเพื่อนแบบใด มักมีแนวโน้มที่จะโน้มเอียงไปในทิศทางเช่นนั้น รวมถึงในภาคส่วนของสถาบันสื่อสารมวลชน ก็มีผลต่อความตื่นตัวเช่นเดียวกัน การนำเสนอข่าวของสื่อ จำเป็นอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันและสื่อเป็นหนึ่งในช่องทางที่ก่อให้เกิดความตื่นตัวอย่างเห็นได้ชัด (สมปอง รักษาธรรม, 2552) อีกทั้งสื่อยังเป็นเสมือนดาบ 2 คม ที่

สามารถทำให้เกิดความตื่นตัวไปในทิศทางที่ดี หรือสื่ออาจปลุกปั่นให้เกิดแนวคิดที่แตกต่างออกไป โดยจะเห็นได้ชัดว่า ผู้วิจัยให้ความสนใจกับวัฒนธรรมประชาธิปไตย ทั้งในด้านของการตื่นตัว หรือการมีส่วนร่วม และผู้วิจัยเล็งเห็นแล้วว่า ทางวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ สาขาวิชา รัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นหนึ่งในสาขาวิชาที่มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับการเมืองการปกครองโดยตรงซึ่งเนื้อหา ของสาขาวิชารัฐศาสตร์ได้ให้ความสำคัญกับ วัฒนธรรมประชาธิปไตยในสังคมปัจจุบัน รวมถึง เนื้อหาการเรียนการสอนในหลักสูตรมุ่งเน้นผลิต บัณฑิตรุ่นใหม่ที่มีความสำคัญกับการเมืองแบบ ประชาธิปไตย ผู้วิจัยจึงเกิดความสนใจที่จะศึกษา ถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ว่าปัจจัยใดใน สังคมที่มีส่วนกระตุ้นให้นักศึกษาหันมาให้ความสำคัญ และตื่นตัวทางการเมืองแบบ ประชาธิปไตย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อเปรียบเทียบความตื่นตัวทาง วัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษา โดยจำแนก ตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยการ กลุ่มกลา ทางการเมือง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อตื่นตัวทาง วัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาในระดับ ระดับปริญญาตรี

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้ได้นิยามความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ทางประชาธิปไตยว่าหมายถึง การที่ประชาชน

มีความศรัทธาต่อประชาธิปไตย เชื่อถือในศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ เคารพกติกาการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย รวมถึงการเข้าไปมีส่วนร่วม ในกิจการทางเมืองและมีจิตสำนึกด้านพลเมืองดี วิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผล ท้ายที่สุด คือ การ มองโลกในแง่ดีไว้ซึ่งจิตใจ เผด็จการ

ขอบเขตด้านประชากร คือ นักศึกษาระดับ ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดย มุ่งเน้นวิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ สาขา วิชารัฐศาสตร์ จำนวนทั้งสิ้น 974 คน และกำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากการเปิด ตารางของ Krejcie and Morgan พบว่า ต้องใช้ กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 181 คน

ขณะที่ขอบเขตด้านเนื้อหาเน้นศึกษาปัจจัยที่ ส่งผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยการศึกษาด้านเอกสารและงานวิจัยที่ใช้แนวคิด ทฤษฎีปัจจัยด้านกล่อมเกลากการเมือง และ แนวคิดด้าน ความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตยของ ทินพันธุ์ นาคะตะ, (2546).

ขอบเขตด้านตัวแปร มีตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การนับถือ ศาสนา ระดับชั้นปี สาขาวิชา และปัจจัยด้านการ กลุ่มกลาทางการเมือง ประกอบด้วย

1. ด้านสถาบันครอบครัว
2. ด้านกลุ่มเพื่อน
3. ด้านสถาบันการศึกษา
4. ด้านสถาบันสื่อสารมวลชน
5. ด้านสถาบันการเมือง

ตัวแปรตาม คือ

1. การมีความเชื่อมั่นศรัทธาต่อหลักการ ปกครองระบอบประชาธิปไตย
2. การยึดมั่นและเชื่อถือในหลักความสำคัญ และศักดิ์ศรีของบุคคล
3. การเคารพกติกาของการปกครองใน ระบอบประชาธิปไตย

4. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง และการปกครอง

5. การสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนและ เชื่อมั่นในตนเอง

6. การมองโลกในแง่ดี

7. การวิพากษ์วิจารณ์อย่างมีเหตุผลและ เป็นไปในทางสร้างสรรค์

8. การไม่มีจิตใจเผด็จการ

ขอบเขตพื้นที่ในการศึกษา

ศึกษาในพื้นที่ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยระยะเวลาในการศึกษาคครั้งนี้ คือ ตั้งแต่เดือน สิงหาคม – กันยายน

ผลการวิจัย

1. การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัว ทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่าระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.27$, $S.D. = .427$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน ตัวแปรที่มากค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ

โดยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านการมีสำนึกใน หน้าที่พลเมืองของตนและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ($\bar{x} = 4.48$, $S.D. = .533$) รองลงมา คือ ด้านการเคารพสิทธิของการปกครอง ในระบอบ ประชาธิปไตย ($\bar{x} = 4.47$, $S.D. = .611$) และ ด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการไม่มีจิตใจแบบ เผด็จการ ($\bar{x} = 3.94$, $S.D. = .738$) ตามลำดับ ตารางที่ 1 ดังนี้

ผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับชั้นปี และสาขาวิชา ที่แตกต่างกัน มีผลต่อ ความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน

สมมติฐานที่ 1.1. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีเพศต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความตื่นตัวทาง วัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.531$) ซึ่งไม่ ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญา ตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในภาพรวม จำแนกตาม เพศ

(n=181)

เพศ	จำนวน (คน)	$\bar{x}$	S.D.	T	Sig.
ชาย	59	4.3	0.397	0.628	0.531
หญิง	122	4.25	0.442		

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.2. นักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีอายุต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน

พบว่า นักศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความตื่นตัวทาง วัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.055$) ซึ่งไม่ ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในภาพรวม จำแนกตาม อายุ

(n=181)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.38	3	0.46	2.579	0.055
ภายในกลุ่ม	31.559	177	0.178		
รวม	32.938	180			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.3. นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีการนับถือศาสนาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีการนับถือศาสนา

ต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.528$) ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 4 ต่อไปนี้

ตารางที่ 4 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ในภาพรวม จำแนกตาม การนับถือศาสนา

(n=181)

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.235	2	0.118	0.64	0.528
ภายในกลุ่ม	32.703	178	0.184		
รวม	32.938	180			

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 1.4. นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีต่างกัน มีความตื่นตัว

ทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.068$) ซึ่งไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในภาพรวม จำแนกตามระดับชั้นปี

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	1.736	2	0.868	2.734	0.068
ภายในกลุ่ม	56.525	178	0.318		
รวม	58.262	180			

สมมติฐานที่ 1.5 นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า นักศึกษาที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความตื่นตัว

ทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P=.018$) ซึ่งยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 6 ต่อไปนี้

ตารางที่ 6 การเปรียบเทียบระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในภาพรวม จำแนกตาม สาขาวิชา

(n=181)

สาขาวิชา	จำนวน (คน)	$\bar{X}$	S.D.	T	Sig.
รัฐศาสตร์	119	4.32	0.419	2.379	0.018
การเมืองการปกครอง	62	4.17	0.428		

*แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านการกล่อมเกลาก่อนการเข้าเมือง มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย จากการทดสอบสมมติฐานพบว่า

ปัจจัยด้านการกล่อมเกลาก่อนการเข้าเมือง มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ดังตารางที่ 7 ต่อไปนี้

ตารางที่ 7 ค่าสัมประสิทธิ์ของสมการถดถอยของปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

การกล่อมเกลาก่อนการเข้าเมือง	B	t	Sig.
ด้านสถาบันครอบครัว	0.265	3.775	0
ด้านกลุ่มเพื่อน	0.17	2.655	0.009
ด้านสถาบันการศึกษา	0.232	2.942	0.004
ด้านสถาบันสื่อสารมวลชน	0.143	1.768	0.079
ด้านสถาบันการเมือง	0.021	0.332	0.741
(Constant)		9.075	0

*มีอิทธิพลต่อตัวแปรอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง พบว่า โมเดลดังกล่าว สามารถทำนายความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยได้ร้อยละ 35.3 โดยปัจจัยที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 มากที่สุดคือ ด้านสถาบัน

ครอบครัว รองลงมา คือ ด้านสถาบันการศึกษา, ด้านกลุ่มเพื่อน ส่วนในด้านสถาบันสื่อสารมวลชนและด้านสถาบันการเมือง ไม่มีผลต่อความตื่นตัว ทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 นำค่าสัมประสิทธิ์ของตัว

ทำนายมาเขียนเป็นสมการทำนายแนวโน้มความผูกพันต่อองค์การของกำลังพล ในรูปแบบสมการคะแนนดิบ ดังนี้

$$Y=2.058+0.180x_1+0.119x_2+0.152x_3+0.095x_4+0.006x_5$$

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย (y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ด้านสถาบันครอบครัว X_1 ด้านสถาบันการศึกษา X_3 และ ด้านกลุ่มเพื่อน X_2 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์เท่ากับ .265 , .232 และ .170 ตามลำดับ หมายความว่า ด้านสถาบันครอบครัว X_1 ด้านสถาบันการศึกษา X_3 และด้านกลุ่มเพื่อน X_2 เป็นปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย

ผลการวิจัย

1. ระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของ นักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีสำนึกในหน้าที่พลเมืองของตนเอง และมีความเชื่อมั่นในตนเอง รองลงมา คือ ด้านการเคารพกติกาของการปกครองในระบอบประชาธิปไตย และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านการไม่มีจิตใจแบบเผด็จการ

2. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า เพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับชั้นปี มีความความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน ส่วนสาขาวิชามีความความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยแตกต่างกัน

3. ผลการวิเคราะห์สมการการถดถอยของพหุคูณ พบว่า ปัจจัยการกล่อมเกลากิจการทางการเมืองสามารถทำนายความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาได้ โดยปัจจัยที่มีผลต่อความผูกพันต่อองค์การมากที่สุด คือ

ด้านสถาบันครอบครัว รองลงมา คือ ด้านสถาบันการศึกษา, ด้านกลุ่มเพื่อน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ผู้วิจัยมีการอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. ระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าทิศทางและแนวโน้มความตื่นตัวทางการเมืองในปัจจุบันของนิสิตนักศึกษามีมากขึ้น กล่าวคือนิสิตนักศึกษาให้ความสำคัญกับการเมือง เห็นได้ชัดจากการรวมตัวของนิสิตนักศึกษาในเหตุการณ์สำคัญทางการเมืองของไทยที่ผ่านมาในอดีตชี้ให้เห็นว่านิสิตนักศึกษาให้ความสำคัญกับความถูกต้องทางการเมือง ยิ่งเกิดการเปลี่ยนผ่านทางการเมือง เช่น การเกิดรัฐประหาร การเปลี่ยนรัฐบาล ความแตกแยกทางแนวคิดทางการเมือง ความไม่โปร่งใสของรัฐบาล เหตุการณ์ดังกล่าวอาจมีส่วนกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษา เกิดความสนใจทางการเมือง กระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วมและตื่นตัวทางการเมือง โดยอาจมาจากการกล่อมเกลากิจการทางการเมือง สถาบันการศึกษา สื่อสารมวลชน เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Almond and Verba (สมปอง รักษาธรรม, 2552) โดยการกล่อมเกลากิจการทางการเมืองสามารถเกิดได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ผ่านการถ่ายทอดจากองค์ความรู้ ความเชื่อ ค่านิยม โดยมองว่า สถาบันครอบครัว ถือเป็นสถาบันแรกของนิสิตนักศึกษา ซึ่งผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังค่านิยมต่าง ๆ ทางการเมืองให้กับนิสิตนักศึกษาตั้งแต่วัยเด็กและเมื่อมีความคิดเห็นที่แตกต่าง จะนำมาสู่การลงโทษ ฉะนั้นการเลี้ยงดูจากครอบครัวจึงถือเป็นขั้นแรกส่งผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย หรือแม้แต่สถาบันการศึกษาก็มอง

ว่าเป็นส่วนหนึ่งของการตื่นตัวทางวัฒนธรรม ประชาธิปไตย เพราะยิ่งบุคคลมีการศึกษามากขึ้นเท่าไร เปรียบเสมือนการเปิดโลกทัศน์ของบุคคลให้กว้างขึ้น อาจจะมาจากการเรียนการสอนที่ในปัจจุบันให้ความสำคัญกับประชาธิปไตยมากขึ้น หรือมาจากการสั่งสอนของครูบาอาจารย์ เป็นต้น รวมไปถึง ในปัจจุบันการเข้าถึงสื่อสารมวลชนทำได้ง่ายขึ้น การนำเสนอข่าวของสื่อ สามารถทำได้ อย่างอิสระ หลากหลายและครอบคลุมถึงความเป็นจริงในทุกมิติ สื่อสารมวลชนจึงถือเป็นอีกหนึ่งตัวกลางที่มีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิติธร กล่ำคุ้ม (2561) ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษา ระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมการณ์มีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูง

2. การเปรียบเทียบความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ของนักศึกษา ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน ในระดับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ปัจจัยส่วนบุคคลประกอบด้วย เพศ อายุ การนับถือศาสนา ระดับชั้นปีการศึกษา และสาขาวิชาที่แตกต่างกัน ของนักศึกษามีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยต่างกัน ดังนี้

ด้านเพศ พบว่า นักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เป็นเพราะว่า ไม่ว่าจะเพศชาย หรือเพศหญิง ล้วนมีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยทั้งสิ้น โดยขึ้นอยู่กับสิทธิและเสรีภาพ ที่ไม่ว่าเพศชายหรือหญิงล้วนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เช่น เพศชายและหญิง มีสิทธิในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมีสิทธิในการเล่น

การเมืองไม่ว่าจะในระดับท้องถิ่น หรือระดับประเทศ ดังที่เห็นได้ชัดว่า ประเทศไทยเคยมีนายกรัฐมนตรีที่เป็นผู้หญิง สิ่งดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นว่า ไม่ว่าเพศชาย หรือหญิง ล้วนให้ความสำคัญต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมการเมือง สอดคล้องกับทฤษฎีของจอห์น ล็อค ที่ว่า ธรรมชาติของมนุษย์มีสิทธิบางอย่าง เช่น สิทธิในการปกป้องชีวิตตนเองสิทธิในการเลือกผู้นำ มนุษย์แต่ละคนมีหน้าที่ทางจริยธรรมที่ต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น เข้าใจและไม่ทำร้ายซึ่งกันและกัน และมนุษย์ต้องอยู่บนความเท่าเทียมกันในสิทธิและอำนาจ จึงไม่มีผู้ใดมีอำนาจเหนือสิทธิผู้อื่น พระมหาสุทนต์ จิตพิศุสฎาภ (2556) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนาภรณ์ ไ้วเจริญ (2560) ที่ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียน โรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า นักเรียนทั้งเพศชายและหญิง ได้รับการเรียนรู้ อบรมและปลูกฝัง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยจากแหล่งต่าง ๆ เห็นได้ชัดจากการเลือกตั้งในระดับจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาของตน โดยขณะเรียนส่วนใหญ่จะมีส่วนร่วมทางการเมือง เชิญชวนบุคคลในครอบครัวไปใช้สิทธิใช้เสียง ซึ่งจากการเรียนรู้และประสบการณ์ส่งผลให้ความคิดเห็นต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

ด้านอายุ พบว่า นักศึกษาที่มีอายุแตกต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย เป็นเพราะว่า กลุ่มตัวอย่างที่ทำกรวิจัยในครั้งนี้ อยู่ในช่วงอายุ 19 - 23 ปี ซึ่งมีความแตกต่างของช่วงอายุค่อนข้างน้อย อายุในช่วงดังกล่าว จัดอยู่ในช่วงวัยรุ่นที่ความคิดความอ่านอาจไม่แตกต่างกันมากนักในบางเรื่อง อีกทั้งในปัจจุบัน การเมืองถือเป็นสิ่งที่สามารถเข้าถึงได้ง่ายกว่าในอดีต อาจจะเข้าถึงผ่านสื่อสารมวลชนสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่คนในวัยนี้

สามารถเข้าถึงได้ง่าย ฉะนั้นข้อมูลที่คนอายุ 19 ปี เข้าถึง อาจจะเป็นข้อมูลเดียวกันกับคนอายุ 23 ปี เข้าถึง หรือแม้กระทั่งความเท่าเทียมกันในด้านของการแสดงออกทางความคิดเห็นที่ไม่ได้จำกัดว่าบุคคลที่มีอายุใด ถึงจะมีสิทธิแสดงความคิดเห็น เพราะทุกคนล้วนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น โดยอยู่บนพื้นฐานของความถูกต้อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชัยกฤต รัตนากร (2558) ที่ทำการศึกษารื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรบำรุง และโรงเรียนชลกันยานุกูล ในการเมืองแบบประชาธิปไตย พบว่า นักเรียนที่มีอายุที่ต่างกัน มีการตื่นตัวทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกัน โดยผลการศึกษามีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการกล่อมเกลางานการเมืองของ Almond and Verba (1980) โดยกระบวนการกล่อมเกลางานการเมือง เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตของแต่ละบุคคลและประสบการณ์ชีวิตที่มากขึ้นล้วนมีการเปลี่ยนแปลงต่อทัศนคติของบุคคลและการกล่อมเกลางานการเมือง ขึ้นอยู่กับค่านิยม ความเชื่อ เกี่ยวกับการเมืองไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม

ด้านศาสนา พบว่า นักศึกษา ที่นับถือศาสนาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเป็นเพราะว่า ความแตกต่างทางเชื้อศาสนา ศาสนา ไม่สามารถนำมาปิดกั้นความตื่นตัวทางการเมืองได้ ไม่ว่า นักศึกษาจะนับถือศาสนาพุทธ คริสต์ หรืออิสลาม ก็ล้วนแต่สอนให้ทุกคนเป็นคนดีใช้ชีวิตบนความยุติธรรม และคำนึงถึงหลักมนุษยธรรม ฉะนั้นไม่ว่าบุคคลจะนับถือศาสนาใด ทุกคนล้วนมีสิทธิเสรีภาพในการแสดงออกทางการเมืองได้อย่างอิสระ สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองได้โดยปราศจากการบังคับขู่เข็ญ จึงทำให้ความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยใน

แง่ของการนับถือศาสนาของบุคคล ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดทางองค์ประกอบของวัฒนธรรมการเมืองประชาธิปไตยของ วัชรพงษ์ อำนวยรักษ์สกุล นา(2561) วัฒนธรรมทางการเมืองประชาธิปไตยควรประกอบด้วย การเคารพตน และการเคารพซึ่งกันและกัน นั่นคือการไม่แบ่งชั้นวรรณะไม่ดูถูกดูแคลนเพราะถือยศถือชาติ อดกลั้นและยอมรับในความแตกต่าง ทั้งความแตกต่างทางพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิด วัฒนธรรม และศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา แซ่ไพเราะ (2555) ที่ทำการศึกษารื่อง ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549 - 2554 พบว่า นักศึกษาที่มีนับถือศาสนาต่างกัน มีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ด้านอาตมมันปัจเจกภาพไม่แตกต่างกัน

ด้านระดับชั้นปีการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีการศึกษาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยเป็นเพราะว่าการเข้าถึงข้อมูล หรือความรู้ทางการเมือง ไม่ได้จำกัดด้วยระดับชั้นปี เพราะ นักศึกษาทุกคน ทุกชั้นปี สามารถเข้าถึงได้อย่างเท่าเทียมกัน หรือแม้แต่สถานการณ์ทางการเมืองที่เป็นตัวกระตุ้นให้เกิดความอยากรู้อยากเห็น ของประชาชนทุกระดับรวมถึงในปัจจุบัน สถาบันการศึกษาหันมาให้ความสนใจกับการปลูกฝังค่านิยมทางประชาธิปไตยมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็น การเพิ่มหลักสูตรเกี่ยวกับความเป็นพลเมือง ลงไปในรายวิชาเรียนของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา หรือด้วยสาขาวิชารัฐศาสตร์เอง ที่ให้ความสำคัญกับการเมืองมากขึ้น โดยมองว่าเรื่องของการเมืองคือเรื่องของคนที่เป็นเจ้าของอำนาจประชาธิปไตย

จึงอาจเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่ไม่ว่านักศึกษาจะอยู่ระดับชั้นปีใด ล้วนมีความตื่นตัว และกระตือรือร้นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย ในลักษณะไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับแนวคิดสาเหตุของการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของ Huntington (อ้างถึงใน มยุรี ถนอมสุข, 2554) อิทธิพลของการศึกษา โดยบุคคลที่มีการศึกษาดีจะยิ่งตระหนักในผลกระทบที่รัฐบาลมีต่อบุคคลแต่ละบุคคล จะติดตามข่าวสารบ้านเมือง จะพูดคุยเรื่องราวเกี่ยวกับการเมือง และพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมือง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา แซ่โง้ว (2555) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554 พบว่า นักศึกษาที่มีชั้นปีที่ศึกษาต่างกัน มีการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย โดยรวม และในรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งในด้านอาตมัยการเมืองแบบประชาธิปไตยและด้านอาตมัยปัจเจกภาพ

ด้านสาขาวิชา พบว่า นักศึกษา ที่มีสาขาวิชาต่างกัน มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งยอมรับสมมติฐานการวิจัย โดยสาขาวิชารัฐศาสตร์มีระดับความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยสูงกว่า สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ทั้งนี้ เพราะ ความแตกต่างทางเนื้อหาของทั้ง 2 สาขาวิชาที่ มุ่งเน้นในมุมมองต่างกัน เหมือนสาขาวิชาเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดองค์ความรู้ที่หลากหลาย มีส่วนให้การปลูกฝังค่านิยมทางการเมือง ผ่านบทเรียน รายวิชา หรือแม้แต่ทัศนคติของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งผู้วิจัยมองว่าที่นักศึกษาสาขาวิชารัฐศาสตร์มีความตื่นตัวทางวัฒนธรรมสูงกว่า อาจเกิดมาจากความเข้มข้นของหลักสูตร เพราะสาขาวิชารัฐศาสตร์ มีมาก่อน ส่วนสาขาวิชาการเมืองการปกครอง เกิดขึ้นทีหลังจาก

การปรับปรุงหลักสูตร สอดคล้องกับแนวคิด สาเหตุการเข้ามีส่วนร่วมในทางการเมืองของนักศึกษาของ จิรโชค วีรชัย (อ้างถึงใน มยุรี ถนอมสุข, 2554) อิทธิพลของเนื้อหาวิชาการ จะพบว่านิสิตในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์มี แนวโน้มที่จะยุ่งเกี่ยวกับการเมืองมากกว่าผู้อยู่ในสาขาภาคปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิธิธร กล้าคุ้ม (2561) ที่ทำการศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา พบว่า สาขาวิชาที่ศึกษา มีอิทธิพลต่อวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย เนื่องจาก นักศึกษาได้รับการส่งเสริมการมีวัฒนธรรมทางการเมืองระบอบประชาธิปไตย ผ่านการสอดแทรกองค์ความรู้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนการอบรมเกลากล่อมจากสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา

3. การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของปัจจัยที่ส่งผลต่อ ความตื่น ตัว ทาง วัฒนธรรมประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาพบว่าปัจจัยการเกลากล่อมทางการเมืองด้านสถาบันครอบครัวมีผลต่อความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยมากที่สุด เพราะ สถาบันครอบครัวถือเป็นขั้นแรกของการกล่อมเกลาค่านิยมต่าง ๆ ผ่านการอบรมสั่งสอนของพ่อแม่ เครือญาติ ที่ให้การอบรมสั่งสอนตั้งแต่เด็ก ดังคำที่ว่า เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาว ดังนั้น ครอบครัวจึงมีส่วนสำคัญ เพราะหลายสิ่งหลายอย่างที่ถูกคนได้รับการเรียนรู้มาจากครอบครัวจะได้รับการถ่ายทอดสืบทอดอื่น ๆ ต่อไปในอนาคต ถ้าครอบครัวสนใจขอบพูดคุยถึงเรื่องการเมือง สนใจเรื่องพรรคการเมือง เด็กก็จะแนวโน้มที่จะสนใจเรื่องนั้น ๆ ตามไปด้วย รวมถึงคำจำกัดความว่า พ่อ แม่ ยังส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองได้อีกด้วย สอดคล้องกับแนวคิดของ Almond and Verba (อ้างถึงใน สมปอง รักษา

ธรรม, 2552) สิ่งสำคัญในการกล่อมเกลากิจการเมืองเกิดขึ้นได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านการรับรู้ข่าวสาร ค่านิยม หรือความเชื่อเกี่ยวกับการเมือง โดยผ่านทางสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา และแนวคิดของพุทธนิสสร ชุมพล (อ้างถึงใน สมปอง รัชชธรรม, 2552) ที่สถาบันกล่อมเกลากิจการสังคมและการเมือง ที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางในการขัดเกลากิจการนั้น สถาบันครอบครัวถือเป็นการขัดเกลากิจการชั้นปฐมภูมิ ที่เด็กจะเรียนรู้ถูกฝึกตามความหมายของวัฒนธรรม โดนการเรียนรู้ชั้นปฐมภูมิเป็นการเรียนรู้ที่ฝังรากลึก และมีผลต่อไปในอนาคต จะเห็นได้ชัดว่า บุคคลในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษากิจการในครั้งนี้ให้ความสำคัญกับการเข้าไปมีส่วนร่วมทางกิจการเมือง อาทิเช่น การออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง การแสดงความคิดเห็นทางกิจการเมือง สมาชิกในครอบครัวสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนมุมมองความคิดทางกิจการเมืองที่แตกต่างกันได้ และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่าง

รองลงมาคือ ด้านสถาบันการศึกษา พบว่า นักศึกษาได้รับบ่มเพาะความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและอุดมการณ์ทางกิจการเมืองผ่านสถาบันการศึกษา อาจจะมาจากโครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหารายวิชา สาขาวิชา ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยและบรรยากาศในการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่างซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจุฬพล หนีมพานิช (อ้างถึงใน รุจิรวิทย์ ลำตาล, 2558) กระบวนการเรียนรู้ทางกิจการเมืองของเยาวชนเกิดจากสถาบันทางสังคมที่สำคัญ คือ สถาบันการศึกษา เพราะสังคมสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ทางกิจการเมืองในสถาบันการศึกษามากขึ้นอาจมาจาก 1) หลักสูตรการศึกษา 2) กิจกรรมในชั้นเรียน 3) ครู อาจารย์

เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ ทางกิจการเมือง เพราะครู อาจารย์ในฐานะผู้สอนถ้ามีวิธีการสอนการถ่ายทอดที่ดี นอกจากจะทำให้เด็กเข้าใจเรื่องกิจการเมืองอย่างถูกต้องแล้ว ยังทำให้เด็กสามารถคิดอย่างมีเหตุผลและด้านกลุ่มเพื่อน พบว่า กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญต่อความคิดของบุคคลเช่นเดียวกับครอบครัว และสถาบันการศึกษา เพราะกลุ่มเพื่อนเพื่อนกลุ่มที่มีฐานะเท่าเทียมกัน อายุจัดอยู่ในกลุ่มเดียวกัน และมีความสัมพันธ์กันอย่างเป็นแนบแน่น ต่อการเป็นตัวแทนในการกล่อมเกลากิจการสังคม จะสังเกตได้ชัดในสังคมว่าหากบุคคลมีบุคลิกภาพเช่นไร ก็จะมีสังคมเพื่อนเช่นนั้น ในทางกิจการเมืองก็เช่นเดียวกันคนที่มีความคิดไปในทางเดียวกัน ก็จะอยู่ในกลุ่มสภาพแวดล้อมเดียวกัน อาทิ บุคคลที่อยู่ในสังคมของวัฒนธรรมทางกิจการเมืองแบบคับแคบประชาชนไม่ได้สนใจต่อระบบการเมือง กลุ่มเพื่อนก็จะชักจูงไปในทางเดียวกัน คือไม่สนใจทางกิจการเมือง เป็นต้น ซึ่งจากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า นักศึกษาและกลุ่มเพื่อนให้ความสนใจและติดตามข่าวสารทางกิจการเมือง โดยมองว่าการเมืองเป็นสิ่งที่สำคัญ อาจจะติดตามผ่านสื่อประเภทต่าง ๆ รวมถึงนักศึกษามีสามารถพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นทางกิจการเมืองกันได้ โดยผู้วิจัยเห็นว่ามีความสอดคล้องกับ แนวคิดของจุฬพล หนีมพานิช (อ้างถึงใน รุจิรวิทย์ ลำตาล, 2558) ที่กล่าวไว้ว่า กลุ่มเพื่อนมีความสำคัญในการเรียนรู้ทางกิจการเมืองของบุคคลและสังคมและยังมีอิทธิพลไม่น้อยในแง่ของการต่อสู้ตามความเชื่อของตนเองและกลุ่ม จนเกิดเป็นความเชื่อทางสังคมและการเมือง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

1. ในอนาคตผู้วิจัยอยากต่อยอดงานวิจัยไปในเชิงคุณภาพควบคู่ไปด้วย นั่นคือ การเจาะลึกถึง

ไปในกลุ่มตัวอย่าง ในมุมมองของการสัมภาษณ์เชิงลึก และเพื่อดูมุมมองและทัศนคติของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อวัฒนธรรมประชาธิปไตย โดยผู้วิจัยจะต่อยอดกลุ่มตัวอย่างไปยัง นักวิชาการ นักการเมือง นักเคลื่อนไหวทางการเมือง รวมถึงคนรุ่นใหม่

2. ควรมีการศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมในเรื่องความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในจังหวัดหรือภูมิภาคอื่น ๆ จากนั้นนำผลการศึกษามาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อดูความตื่นตัวทางวัฒนธรรมประชาธิปไตยของเยาวชนในสถาบันศึกษาในแต่ละจังหวัดหรือภูมิภาค

3. ควรศึกษาด้านทักษะควบคู่กับการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความตื่นตัวของนักศึกษาที่มีต่อวัฒนธรรมประชาธิปไตย เพื่อจะได้แนวทางในการสร้างความตื่นตัวของเยาวชนในอนาคต

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับงานวิจัย

1. สถาบันการศึกษาอาจจะมีการเพิ่มหลักสูตรเนื้อหาการเรียนรู้ที่สอดแทรก แนวทางคิดประชาธิปไตย ตลอดจนพัฒนาบุคลากรคณาจารย์ ให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการเมืองที่ถูกต้อง อย่างเป็นระบบ

2. ครอบครัวและกลุ่มเพื่อน ควรมีการเข้าร่วมพูดคุยสนทนาทางประเด็นทางการเมืองได้ทั้งในทิศทางที่อาจจะแตกต่างจากแนวคิดของตน นั่นคือ การเป็นกลางทางแนวคิด และให้ความสนใจติดตามข่าวสาร ประเด็นต่าง ๆ ที่ทันต่อสถานการณ์และใช้หลักเหตุผลอยู่ในระบอบประชาธิปไตย

3. สื่อสารมวลชน ควรมีความเป็นมืออาชีพในการนำเสนอข่าวสารต่อสาธารณะชน โดยคำนึงถึงความเป็นกลางของสื่อ ไม่ฝักใฝ่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง มีการตรวจสอบที่มาของข่าวก่อนนำเสนอ โดยสื่อมวลชนต้องไม่กระทำการอย่างใด

ที่ก่อให้เกิดการยุยงปลุกปั่นให้เกิดความวุ่นวายในสังคม

4. ภาคราชการเมือง มีความโปร่งใสประชาชนทั่วไปสามารถตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ สามารถตรวจสอบการใช้งบประมาณซึ่งมาจากภาษีของประชาชนได้ ซึ่งต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง อาจจะระทำได้โดยผ่านการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสารมวลชนที่ในปัจจุบันประชาชนทุกระดับสามารถเข้าถึงได้ง่าย หรืออาจจะมาในรูปแบบของการจัดรายการที่นำเสนอข้อมูลที่ เป็นประโยชน์ อาทิ ความคืบหน้าของนโยบายที่ภาครัฐกระทำเพื่อประชาชน โดยเป็นนโยบายที่สามารถเกิดขึ้นได้จริงในอนาคต มิใช่การขายฝันต่อประชาชน เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ชัยกฤต รัตนกร. (2558). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตื่นตัวทางการเมืองของนักเรียนโรงเรียนชลราษฎรอำรุงและโรงเรียนชลกันยานุกูล ในการเมืองแบบประชาธิปไตย*. รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ทินพันธุ์ นาคะตะ. (2546). *วิถีชีวิตไทย : วัฒนธรรมทางการเมืองของคนรุ่นใหม่*. กรุงเทพฯ : โครงการเอกสารและตำราสมาคมรัฐประศาสนศาสตร์ นิต้า.
- ธนาภรณ์ ไฉ้วเจริญและวัชรินทร์ ชาญศิลป์. (2560). วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี. *วารสารรัฐศาสตร์ปริทรรศน์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* 4(1), 133-147.

- นิติธร กล้าคุ้มและ เชี่ยวชาญ อาศุวัฒนกุล. (2561). “วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยมหิดล วิทยาเขตศาลายา”. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้* 11(1), 125-30
- พระมหาสุนทร จตุรพิธสุภาพ. (2555) *การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมทางการเมืองของชาวไทยเชื้อสายกะเหรี่ยงที่ตำบลแก่นมะกรูด อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี*. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช/นนทบุรี.
- พฤทธิสถาน ชุมพล. (2547). *ระบบการเมือง: ความรู้เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มยุรี ธนอมสุข. (2554). *การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตภาควิชาพลศึกษาและกีฬา คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน*. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- รุจิรวีร์ ลำตาล. (2557). *บทบาทสถาบันทางสังคมในการให้ความรู้ทางการเมืองการปกครองแก่นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดบุรีรัมย์*. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี* 3(2), 52-61.
- วัชรพงษ์ อำนวยรักษ์สกุล. (2561). *หลักประชาธิปไตย “ประชาธิปไตยก้าวหน้า คนไทยต้องพัฒนา”*. หลักสูตรนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย วิทยาลัยศาลรัฐธรรมนูญ.
- วัฒนา เสงไฟเราะ. (2555). *ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในสถาบันการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครกับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ช่วงปี พ.ศ. 2549-2554*. ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต (สื่อสารการเมือง) วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก
- สมปอง รักษาธรรม. (2552). *ความตื่นตัวทางการเมืองของเยาวชนในพื้นที่ภาคใต้กับการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในประเทศไทยช่วงปี พ.ศ. 2549-2552 : ศึกษากรณีเปรียบเทียบนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา 5 จังหวัดภาคใต้*. ปรัชญาดุษฐ์บัณฑิต (สื่อสารการเมือง) วิทยาลัยสื่อสารการเมือง มหาวิทยาลัยเกริก.
- Samuel Huntington. (1969). *Political Order in Changing Societies*. (Second edition) Connecticut: Yale University Press.